Język polski

TECHNIKUM

po szkole podstawowej

Program nauczania: „Oblicza epok”

I. Ustalanie ocen bieżących

Sposoby i formy sprawdzania osiągnieć edukacyjnych uczniów:
- odpowiedź ustna;
- pisemne prace klasowe – wypracowania w formie maturalnej;
-testy sprawdzające rozumienie czytanego tekstu publicystycznego lub popularnonaukowego; zestawienie dwóch tekstów (forma sprawdzana na egzaminie maturalnym);
- sprawdziany wiadomości - zarówno bieżących (kartkówki), jak też z zakresu omawianych epok;
- sprawdziany z treści lektur;
- zadania domowe kształtujące kompetencje językowe uczniów, np. recenzje, sprawozdania;
- recytacja.

1. Odpowiedź ustna

Obejmuje problematykę omawianą na trzech ostatnich jednostkach lekcyjnych. (W przypadku, kiedy uczniowie są w trakcie analizy lektury omawianej na większej ilości lekcji, odpowiedź może dotyczyć całości utworu, którego znajomość jest konieczna dla właściwej interpretacji dzieła.) Uczeń może być także pytany z treści lektur (przed ich omówieniem).
Przy odpowiedzi ustnej oceniany jest zarówno poziom merytoryczny, jak też strukturalny i językowy.

Podstawą oceny **celującej** z odpowiedzi ustnej jest bardzo dobra znajomość treści programowych (wymagania na ocenę bardzo dobrą), która może być też (chociaż nie musi) poszerzona o pozalekcyjną, wartościową wiedzę ucznia, merytorycznie wzbogacającą jego wypowiedź. Związane z tym są: samodzielność myśli, dojrzałość argumentacji i ocen, krytycyzm sądów. Przedstawione wnioskowanie musi być logicznie spójne, a styl wypowiedzi swobodny i adekwatny do treści.
Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, którego odpowiedź jest właściwie zbudowana, pełna, wyczerpująca temat i bezbłędna; cechuje ją też umiejętność argumentowania, wnioskowania i oceniania. Uczeń powinien porządkować wypowiedź, przytaczać cytaty oraz prezentować wysoką sprawność językową- właściwy styl, styl, bogate słownictwo.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, którego odpowiedź jest merytorycznie poprawna, choć pozbawiona indywidualności („bezbłędnie odtwórcza"). Uczeń wie, ale nie zawsze potrafi wyjaśnić i właściwie skomentować. Jego odpowiedź jest jednak spójna i poprawna językowo, mimo dopuszczalnych drobnych usterek stylistycznych. Może zawierać też niewielkie błędy w kompozycji, np. brak podsumowania.

Ocena **dostateczna** stawiana jest za odpowiedź prawidłową i poprawną językowo, lecz niepogłębioną, krótką, ograniczającą się do skomentowania najważniejszych faktów; dopuszczalne są nieliczne uproszczenia interpretacyjne i odtwórczy charakter wnioskowania.

Chaotyczność, niespójność odpowiedzi, drobne błędy gramatyczne, ubóstwo słownictwa – przy zachowaniu komunikatywności języka – w przypadku odpowiedzi spłyconej, z drugorzędnymi błędami rzeczowymi skutkują oceną **dopuszczającą**. Uczeń w taki sposób oceniony korzysta z pomocy nauczyciela, ale musi udzielić odpowiedzi i nie może ona być rażąco niezgodna z treściami programowymi lub całkowicie rozmijać się z zadanym tematem.

Z odpowiedzi ustnej każdy uczeń powinien posiadać przynajmniej jedną ocenę w roku.

2. **Pisemna praca klasowa/ wypracowanie sprawdzane według kryteriów nowej matury**

Od początku edukacji w szkole średniej konieczne jest ćwiczenie pisania wypracowania w formie maturalnej. W klasie pierwszej młodzież będzie zapoznana z tą formą sprawdzania wiedzy i umiejętności, pozna kryteria oceniania tego typu pracy; przy okazji analizy poszczególnych lektur będzie formułować argumenty, ale nie będzie jej jeszcze pisać wypracowania (sprawdzanego według kryteriów nowej matury) na ocenę. Związane jest to między innymi z faktem, że uczniowie klasy pierwszej znają stosunkowo niewielką ilość obowiązkowych tekstów literackich, do których muszą odwoływać się w wypracowaniu.
Zamiast wypracowania maturalnego młodzież klas pierwszych będzie pisać inną formę wypowiedzi pisemnej (np. zwykła rozprawka, recenzja, itp.). Tego typu praca będzie oceniania holistycznie (treść, struktura, język, zapis); kryteria będą podobne do tych stosowanych w czasie wypowiedzi ustnej.
Uczniowie będą pisać co najmniej jedną taką pracę w semestrze, w razie możliwości – dwie.
Wobec uczniów ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią będą stosowane obniżone wymagania dotyczące prawidłowości zapisu.

Od klasy drugiej uczniowie będą pisali wypracowania oceniane według kryteriów nowej matury.
Realizując temat, muszą odwołać się do obowiązkowych lektur realizowanych w danej klasie. Uczniowie piszą co najmniej jedną taką pracę w semestrze, w razie konieczności i możliwości – dwie.

Wypracowanie oceniane jest zgodnie z kryteriami CKE, które znajdują się w załączniku. Kryteria te wyraźnie określają wiedzę i umiejętności uczniów, za które przyznawana jest wskazana ilość punktów.
W czasie zadania klasowego uczeń ma do dyspozycji 90 minut.
Maksymalna ilość punktów – 35%

Popełnienie błędu kardynalnego skutkuje oceną **niedostateczną.** Podobnie jest również oceniona praca, której autor nie postawił tezy lub (przynajmniej częściowo) nie uzasadnił swojego stanowiska.

Wobec uczniów ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią stosuje się obniżone wymagania dotyczące prawidłowości zapisu. Uczniowie tacy nigdy nie otrzymują za to kryterium 0 punktów.

Ocena z wypracowania nie podlega poprawie.

3. **Test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu publicystycznego lub popularnonaukowego; zestawienie dwóch tekstów.** (forma sprawdzana na egzaminie maturalnym).

Maksymalna ilość punktów do zdobycia może być różna. Z tego typu testu uczeń powinien mieć przynajmniej jedną ocenę w ciągu roku.
Ocena z testu sprawdzającego rozumienie czytanego tekstu nie podlega poprawie.

Formy sprawdzane na maturze (wypracowanie i test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu) są - podobnie jak na egzaminie maturalnym – punktowane, co daje uczniowi możliwość odniesienia swojego wyniku do innych (np. do średnich wyników maturalnych w powiecie czy województwie).

Przeliczanie punktów na oceny – dotyczy „form maturalnych".

99 – 100 % - celujący
85– 98 % - bardzo dobry
71 – 84 % - dobry
56 – 70 % - dostateczny
30 – 55 % - dopuszczający
0 - 29 % - niedostateczny

4. Sprawdzian wiadomości

Dłuższy sprawdzian wiadomości obejmuje materiał z zakresu omawianej epoki. W przypadku epok, których program jest bardzo obszerny, np. romantyzmu – jej części. Taki sprawdzian jest zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem i może przyjmować różne formy. Ilość tego typu sprawdzianów nie jest ograniczona, zależy od omawianej w poszczególnych klasach tematyki.

Stosowane są także (z reguły bez zapowiedzi) krótkie sprawdziany wiadomości („kartkówki") – obejmujące trzy ostatnie jednostki lekcyjne lub problematykę jednej – analizowanej ostatnio lektury.

Oceniając wyżej wymienione sprawdziany, nauczyciel bierze pod uwagę tylko poziom merytoryczny odpowiedzi. Ocenie nie podlegają błędy: językowe i zapisu, chociaż są one zaznaczane.

Ocenę celującą można otrzymać tylko z dłuższych sprawdzianów (nie z kartkówek). Przyznawana jest ona uczniowi, który spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto bezbłędnie wykonuje zadanie dodatkowe (oznaczone gwiazdką). Jest ono trudniejsze (wymaga wyjaśniania, komentowania, argumentowania), ale nie wykracza poza podstawę programową.
Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bezbłędnie (lub z nielicznymi usterkami) i w sposób wyczerpujący wykonuje wszystkie obowiązkowe zadania; wie i potrafi wyjaśnić; trafnie dobiera przykłady, cytaty i argumenty.
Na ocenę dobrą zasługuje uczeń, który podejmuje odpowiedź na wszystkie pytania, ale popełnia drobne błędy (nie usterki). Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją odpowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk, nie podaje cytatów.
Ocena dostateczna przyznawana jest uczniowi, który podejmuje odpowiedź na większość pytań, ale popełnia liczne albo poważne (ale nie rażące, kardynalne) błędy; polecenia wykonuje niedokładnie, a jego odpowiedzi są odtwórcze; chociaż wie, to nie potrafi uzasadnić.
Na ocenę dopuszczającą uczeń wykonuje większość poleceń, ale bardzo powierzchownie i popełniając poważne błędy. Chociaż jego wiedza jest odtwórcza, a umiejętności niewielkie, to wykazuje starania i koniecznie pisze pracę samodzielnie.

W niektórych przypadkach sprawdziany wiadomości (dłuższe lub kartkówki) mogą mieć formę testu wyboru. Wtedy przeliczenie punktów na ocenę będzie wyglądało następująco:

99 – 100 % - celujący

85– 98 % - bardzo dobry
71 – 84 % - dobry
56 – 70 % - dostateczny
41 – 55 % - dopuszczający
1 - 40 % - niedostateczny

5. Sprawdzian znajomości treści lektury

Odbywa się przed przystąpieniem do omawiania dzieła i w założeniu ma przeciwdziałać zaznajamianiu się z utworem przy pomocy streszczeń. Składa się z kilku (kilkunastu; przy lekturach obszernych – nawet dwudziestu paru) pytań wymagających udzielenia konkretnej odpowiedzi z takich zagadnień, które są istotne i zauważalne przy lekturze własnej, a pomijane w streszczeniu. Sprawdziany takie przeprowadzane są na bieżąco, a ich ilość zależy od decyzji nauczyciela i oczywiście liczby lektur w danym półroczu**.** Sprawdziany dotyczą lektur obowiązkowych. Sprawdziany z treści lektury nie muszą być zapowiadane. Wystarczająca jest informacja o rozpoczęciu na konkretnej lekcji pracy z danym utworem. **Znajomość tekstów literackich analizowanych w poszczególnych klasach jest bezwzględnym obowiązkiem ucznia.**

Ze sprawdzianu z treści lektury nie można otrzymać oceny celującej.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bezbłędnie (lub z nielicznymi usterkami) i w sposób wyczerpujący odpowiada na prawie wszystkie pytania z treści lektury.

Na ocenę dobrą zasługuje uczeń, który bezbłędnie odpowiada na większość pytań (również tych bardziej szczegółowych), chociaż może mieć problemy z niektórymi pytaniami dotyczącymi mniej istotnych faktów; w odpowiedzi popełnia drobne błędy (nie usterki).

Ocena dostateczna przyznawana jest uczniowi, który odpowiada na większość pytań ważnych (w tym koniecznie te dotyczące istotnych elementów świata przedstawionego), a także zna odpowiedź na niektóre pytania szczegółowe.

Na ocenę dopuszczającą uczeń musi wykazać się znajomością podstawowych elementów świata przedstawionego utworu i faktów, których znajomość może uchronić go od popełnienia na maturze tzw. błędu kardynalnego.

6. Praca domowa – wypracowanie

Wymienione wyżej formy wypowiedzi pisemnej (te sprawdzane na egzaminie maturalnym) planowane są tylko jako wypracowania pisane w szkole; co gwarantuje ich samodzielność. W Internecie można bowiem odnaleźć wiele gotowych wypracowań (rozprawek i interpretacji utworów poetyckich). W związku z koniecznością ciągłego kształcenia kompetencji językowych uczniów i kształtowania umiejętności tworzenia innych form wypowiedzi, niektóre prace (np. recenzje, sprawozdania) uczniowie są zobowiązani pisać w domu. Przy ich ocenie stosowane będą odmienne kryteria - uwzględniające poziom merytoryczny, językowy i strukturalny; zbliżone do tych wykorzystywanych przy odpowiedzi ustnej. **Uczniowie ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią powinni się starać, aby pod względem zapisu ich wypracowania domowe prezentowały się lepiej od klasowych – zalecana jest praca ze słownikiem ortograficznym.**

7. Recytacja

W szkole ponadgimnazjalnej czasami oceniana jest także recytacja. Podstawą otrzymania oceny pozytywnej z tej formy jest pamięciowe opanowanie utworu. (Z recytacji nie jest przyznawana ocena celująca). Na **ocenę bardzo dobrą** uczeń wygłasza tekst bardzo świadomie, z ciekawą interpretacją, we właściwym tempie, z odpowiednią modulacją. Na **ocenę dobrą** recytuje tekst płynnie, świadomie, ale w przekazie występują usterki. O**cenę dostateczną** otrzymuje za recytację dość płynną, ale bez właściwej modulacji, w złym tempie, bez dokonania interpretacji głosowej. Kiedy tekst recytowany jest mało świadomie, byle jak, niestarannie; uczeń często się myli i zacina otrzymuje **ocenę dopuszczającą.**

Uwaga dodatkowa dotycząca notatek

Na lekcjach języka polskiego – od klasy pierwszej – uczniowie przyzwyczajani są do samodzielnego tworzenia notatek. Służy to rozwijaniu kompetencji językowych, a także kształceniu bardzo ważnej (chociażby w perspektywie studiów) umiejętności szybkiego notowania. W słabszych klasach (których uczniowie mieliby poważne problemy z samodzielnym zanotowaniem nawet najważniejszych informacji) notatki są częściowo dyktowane. Zadaniem młodzieży (w ramach pracy domowej) jest ich samodzielne uporządkowanie, uzupełnienie o konieczne cytaty, ich interpretację, a także informacje znajdujące się w podręczniku bądź opracowaniu.
Posiadanie dobrze prowadzonych notatek jest niezwykle istotne, ponieważ zawierają one wiele informacji, których nie ma w podręczniku, a wynikają z przeprowadzanej na lekcji analizy utworów literackich. Takie notatki są więc istotną pomocą w przygotowaniu do powtórek, sprawdzianów, a przede wszystkim egzaminu maturalnego. Z tego powodu uczeń jest zachęcany do posiadania zeszytu.

Umiejętność samodzielnego prowadzenia notatek w formie celnego konspektu, eksponowania treści najważniejszych, selekcjonowania poznanego materiału, konkretność i jasność zapisu jest niezwykle cenna, dlatego uczeń, który takie notatki posiada, otrzyma cząstkową **ocenę bardzo dobrą.**
Szczególną wartość będą miały odnotowane przez ucznia własne refleksje, dygresje, wątpliwości czy pytania, na które chce znaleźć odpowiedź – są one bowiem dowodem autentycznej aktywności (nawet jeśli zawierają np. zgryźliwe uwagi pod adresem omawianego dzieła). Ślady takich zapisów podnoszą wartość oceny.

Na lekcji języka polskiego nie są stosowane oceny za tzw. aktywność. Bardzo dobra lub nawet celująca ocena może być jednak postawiona uczniowi, który – na zajęciach poświęconych nowemu tematowi – potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne, wzbogacić treść lekcji o wiążące się z istotą zagadnienia informacje uzupełniające (zdobyte dzięki pracy pozalekcyjnej), dokonać bardzo oryginalnej (ale niesprzecznej z tekstem) interpretacji utworu, czy też wziąć udział w dyskusji, prezentując przemyślane, uzasadnione stanowisko, uwzględniające cudze opinie.
Ocena za taką formę prezentacji swojej wiedzy wpisywana jest do rubryki – ocena z odpowiedzi.

Bardzo dobrą ocenę może uzyskać również uczeń, który z własnej inicjatywy - na lekcję wprowadzającą nowy materiał - przygotuje ciekawy referat (wygłoszony bez kartki) lub interesującą (przede wszystkim pod względem merytorycznym) prezentację multimedialną, którą opatrzy słownym, poprawnym językowo komentarzem .
Bardzo dobrą, a - w przypadku znaczących sukcesów –nawet celującą ocenę otrzymuje uczeń, który posiadł dodatkową wiedzę przygotowując się do konkursów przedmiotowych.

Sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia, który nie pisał pracy klasowej (sprawdzianu), odbywa się na warunkach określonych w Statucie Szkoły.
Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną, może ją poprawić na warunkach określonych w Statucie Szkoły.
Warunki i tryb uzyskiwania oceny rocznej wyższej niż przewidywana określone zostały w Statucie Szkoły.

II. Ustalanie śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

- **Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania, czyli bezbłędnie spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą. Sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą oraz potrafi zastosować ją do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności oraz ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Dodatkowo może posiadać wiedzę i umiejętności nabyte poprzez przygotowanie się do olimpiad i konkursów oraz aktywny udział w zajęciach dodatkowych (np. przygotowanie do matury na poziomie rozszerzonym).

- **Na ocenę bardzo dobrą** uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności „poprawnie", „samodzielnie", „świadomie", „ciekawie", „interesująco". Pracuje w pełni samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Trafnie dobiera przykłady, cytaty, argumenty, uzasadniając swoje zdanie dokonuje porównań i ocen. Jego wypowiedzi zarówno ustne, jak i pisemne są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, lecz także nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.

- **Ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk. Zapis „na ogół" oznacza, iż jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy.

- **Na ocenę dostateczną** –uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien

swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje, czyli „stara się”.

- **Na ocenę dopuszczającą** – uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie, na miarę swoich możliwości. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, a umiejętności niewielkie. Ważne jest, aby podejmował pracę i wykazywał starania (np. czytał lektury). Ponadto powinien odnajdywać w tekstach elementy wcześniej wskazane przez innych uczniów, których sam nie umie rozpoznać i wskazać. Jego prace pisemne (konieczne samodzielne) są krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, a argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale przede wszystkim powinny być zgodne z tematem.

Lektury obowiązkowe:

- Biblia, w tym fragmenty Księgi Rodzaju, Księgi Hioba, Księgi Koheleta, Pieśni nad Pieśniami, Księgi Psalmów, Apokalipsy wg św. Jana;
- Jan Parandowski, Mitologia, część I: Grecja;
- Homer, Iliada (fragmenty), ~~Odyseja (fragmenty);~~
- Sofokles, Antygona;
- Horacy, wybrane utwory;
- Bogurodzica, Lament świętokrzyski (fragmenty), Legenda o św. Aleksym (fragmenty), Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty);
- Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty);
- Pieśń o Rolandzie (fragmenty);
- Gall Anonim, Kronika polska (fragmenty);
- Dante Alighieri, Boska komedia (fragmenty);
- Jan Kochanowski, wybrane pieśni, w tym: Pieśń IX ks. I, Pieśń V ks. II; ~~psalmy, w tym Psalm 13, Psalm 47~~; tren IX, X, XI, XIX; Odprawa posłów greckich;
- Piotr Skarga, Kazania sejmowe (fragmenty);
- wybrane wiersze następujących poetów: Daniel Naborowski, Jan Andrzej Morsztyn, Mikołaj Sęp-Szarzyński;
- Jan Chryzostom Pasek, Pamiętniki (fragmenty);
- William Szekspir, Makbet, ~~Romeo i Julia~~;
- Molier, Skąpiec;
- Ignacy Krasicki, Hymn do miłości ojczyzny, wybrane satyry;
- Franciszek Karpiński, wybór sielanek i liryki religijnej;
- Adam Mickiewicz, Oda do młodości; wybrane ballady, w tym Romantyczność; wybrane sonety z cyklu Sonety krymskie oraz inne wiersze; Konrad Wallenrod, Dziady cz. III;
- Juliusz Słowacki, Kordian; wybrane wiersze, w tym Grób Agamemnona (fragmenty), Testament mój;
- ~~Zygmunt Krasiński, Nie-Boska komedia;~~
- Cyprian Kamil Norwid, wybrane wiersze;
- Bolesław Prus, Lalka, ~~Z legend dawnego Egiptu;~~
- Eliza Orzeszkowa, Gloria victis;
- Henryk Sienkiewicz, Potop;
- Adam Asnyk, wybór wierszy;

- Fiodor Dostojewski, Zbrodnia i kara;
- wybrane wiersze następujących poetów: Jan Kasprowicz, Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Leopold Staff;
- Stanisław Wyspiański, Wesele;
- ~~Władysław Stanisław Reymont, Chłopi (tom I – Jesień);~~
- Stefan Żeromski, ~~Rozdziobią nas kruki, wrony~~…, Przedwiośnie;
- ~~Witold Gombrowicz, Ferdydurke (fragmenty);~~
- wybrane wiersze następujących poetów: Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Jan Lechoń, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, ~~Kazimiera Iłłakowiczówna~~, Julian Przyboś, ~~Józef Czechowicz~~, Krzysztof Kamil Baczyński, ~~Tadeusz Gajc~~y;
- Tadeusz Borowski, Proszę państwa do gazu, Ludzie, którzy szli;
- Gustaw Herling-Grudziński, Inny świat;
- Hanna Krall, Zdążyć przed Panem Bogiem;
- wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Czesław Miłosz, wybrane wiersze, w tym z tomu Ocalenie, oraz Traktat moralny (fragmenty), Tadeusz Różewicz, ~~Miron Białoszewski~~, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, wybrane wiersze, w tym z tomów Pan Cogito oraz Raport z oblężonego Miasta, ~~Halina Poświatowska~~, Stanisław Barańczak, ~~Jan Polkowski~~, Wojciech Wencel;
- Albert Camus, Dżuma;
- George Orwell, Rok 1984;
- ~~Józef Mackiewicz, Droga donikąd (fragmenty);~~
- Sławomir Mrożek, Tango;
- Marek Nowakowski, Raport o stanie wojennym (wybrane opowiadanie), Górą „Edek” (z tomu Prawo prerii);
- Jacek Dukaj, Katedra (z tomu W kraju niewiernych);
- ~~Antoni Libera, Madame;~~
- Andrzej Stasiuk, Miejsce (z tomu Opowieści galicyjskie);
- Olga Tokarczuk, Profesor Andrews w Warszawie (z tomu Gra na wielu bębenkach);
- ~~Ryszard Kapuściński, Podróże z Herodotem (fragmenty);~~
- wybrane utwory okresu stanu wojennego;
- powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Jacka Kaczmarskiego, ~~Wojciecha Młynarskiego~~, Agnieszki Osieckiej oraz ~~wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów, a także utwory w wykonaniu Ewy Demarczyk.~~

:

Język polski
Program nauczania: „Nowe lustra świata”

Technikum po gimnazjum

I. Ustalanie ocen bieżących

Sposoby i formy sprawdzania osiągnieć edukacyjnych uczniów:
- odpowiedź ustna;
- pisemne prace klasowe – wypracowania (formy sprawdzane na egzaminie maturalnym, czyli rozprawka i interpretacja wiersza);
-testy sprawdzające rozumienie czytanego tekstu publicystycznego lub popularnonaukowego (forma sprawdzana na egzaminie maturalnym);

- sprawdziany wiadomości - zarówno bieżących (kartkówki), jak też z zakresu omawianych epok;
- sprawdziany z treści lektur;
- zadania domowe kształtujące kompetencje językowe uczniów, np. recenzje, sprawozdania;

1. Odpowiedź ustna

Obejmuje problematykę omawianą na trzech ostatnich jednostkach lekcyjnych. (W przypadku, kiedy uczniowie są w trakcie analizy lektury omawianej na większej ilości lekcji, odpowiedź może dotyczyć całości utworu, którego znajomość jest konieczna dla właściwej interpretacji dzieła.) Uczeń może być także pytany z treści lektur (przed ich omówieniem).
Przy odpowiedzi ustnej oceniany jest zarówno poziom merytoryczny, jak też strukturalny i językowy.

Podstawą **oceny celującej** z odpowiedzi ustnej jest bardzo dobra znajomość treści programowych (wymagania na ocenę bardzo dobrą), która może być też (chociaż nie musi) poszerzona o pozalekcyjną, wartościową wiedzę ucznia, merytorycznie wzbogacającą jego wypowiedź. Związane z tym są: samodzielność myśli, dojrzałość argumentacji i ocen, krytycyzm sądów. Przedstawione wnioskowanie musi być logicznie spójne, a styl wypowiedzi swobodny i adekwatny do treści.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, którego odpowiedź jest właściwie zbudowana, pełna, wyczerpująca temat i bezbłędna; cechuje ją też umiejętność argumentowania, wnioskowania i oceniania. Uczeń powinien porządkować wypowiedź, przytaczać cytaty oraz prezentować wysoką sprawność językową- właściwy styl, styl, bogate słownictwo.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, którego odpowiedź jest merytorycznie poprawna, choć pozbawiona indywidualności („bezbłędnie odtwórcza”). Uczeń wie, ale nie zawsze potrafi wyjaśnić i właściwie skomentować. Jego odpowiedź jest jednak spójna i poprawna językowo, mimo dopuszczalnych drobnych usterek stylistycznych. Może zawierać też niewielkie błędy w kompozycji, np. brak podsumowania.

Ocena dostateczna stawiana jest za odpowiedź prawidłową i poprawną językowo, lecz niepogłębioną, krótką, ograniczającą się do skomentowania najważniejszych faktów; dopuszczalne są nieliczne uproszczenia interpretacyjne i odtwórczy charakter wnioskowania.

Chaotyczność, niespójność odpowiedzi, drobne błędy gramatyczne, ubóstwo słownictwa – przy zachowaniu komunikatywności języka – w przypadku odpowiedzi spłyconej, z drugorzędnymi błędami rzeczowymi skutkują oceną **dopuszczającą**. Uczeń w taki sposób oceniony korzysta z pomocy

nauczyciela, ale musi udzielić odpowiedzi i nie może ona być rażąco niezgodna z treściami programowymi lub całkowicie rozmijać się z zadanym tematem.
Z odpowiedzi ustnej każdy uczeń powinien posiadać przynajmniej jedną ocenę w półroczu.

2. Zadanie klasowe – rozprawka lub analiza i interpretacja tekstu poetyckiego

Od klasy pierwszej konieczne jest ćwiczenie i sprawdzanie umiejętności tworzenia wyżej wymienionych form wypowiedzi, ponieważ występują one na egzaminie maturalnym.
Uczniowie piszą co najmniej jedną taką pracę w semestrze, w razie konieczności i możliwości – dwie. Wiersze zalecone do analizy pochodzą z omawianych na lekcjach epok; a tematy rozprawek odwołują się do obowiązkowych lektur realizowanych w danej klasie. W przypadku klasy maturalnej tematy mogą się również odnosić do omawianych we wcześniejszych klasach utworów, które w podstawie programowej zostały oznaczone gwiazdką. (Chodzi o całość utworu, do którego uczeń musi się odwołać. Inne teksty kultury nie będą uczniowi narzucane – sam może je wybrać, jest to jego decyzja.)
Wyżej wymienione formy oceniane są zgodnie z kryteriami CKE, które znajdują się w załączniku. Kryteria te wyraźnie określają wiedzę i umiejętności uczniów, za które przyznawana jest wskazana ilość punktów.
W czasie zadania klasowego uczeń ma do dyspozycji 90 minut. Jeżeli praca składa się z mniej niż 250 słów, nauczyciel przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C. Takie wypracowanie może być ocenione pozytywnie tylko wtedy, jeżeli uczeń uzyska w tych kategoriach łącznie co najmniej 15pkt.

Wobec uczniów ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią stosuje się obniżone wymagania dotyczące prawidłowości zapisu. Uczniowie tacy nigdy nie otrzymują za to kryterium 0 punktów. Najczęściej przyznaje im się 4 punkty lub 2 w przypadku dużej ilości błędów.

Ocena z wypracowania maturalnego nie podlega poprawie.

3. Test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu publicystycznego lub popularnonaukowego (forma sprawdzana na egzaminie maturalnym).

Maksymalna ilość punktów do zdobycia – 20 -podobnie jak na maturze. Z tego typu testu uczeń powinien mieć przynajmniej jedną ocenę w semestrze.
Formy sprawdzane na maturze (rozprawka, analiza tekstu poetyckiego i test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu) są - podobnie jak na egzaminie maturalnym – punktowane, co daje uczniowi możliwość odniesienia swojego wyniku do innych (np. do średnich wyników maturalnych w powiecie czy województwie).
Przeliczanie punktów na oceny – dotyczy „form maturalnych" (rozprawki, analizy tekstu poetyckiego oraz testu sprawdzającego rozumienie czytanego tekstu.
99 – 100 % - celujący

85 – 98 % - bardzo dobry
71 – 84 % - dobry
56 – 70 % - dostateczny
30 – 55 % - dopuszczający
6 - 30 % - niedostateczny

Ocena z testu sprawdzającego rozumienie czytanego tekstu nie podlega poprawie.

4. Sprawdzian wiadomości

Dłuższy sprawdzian wiadomości obejmuje materiał z zakresu omawianej epoki lub jej części. Taki sprawdzian jest zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem i może przyjmować różne formy. Ilość tego typu sprawdzianów nie jest ograniczona, zależy od omawianej w poszczególnych klasach tematyki.
Stosowane są także (z reguły bez zapowiedzi) krótkie sprawdziany wiadomości („kartkówki") – obejmujące trzy ostatnie jednostki lekcyjne lub problematykę jednej – analizowanej ostatnio lektury. Oceniając wyżej wymienione sprawdziany, nauczyciel bierze pod uwagę tylko poziom merytoryczny odpowiedzi. Ocenie nie podlegają błędy: językowe i zapisu, chociaż są one zaznaczane.

Ocenę celującą można otrzymać tylko z dłuższych sprawdzianów (nie z kartkówek). Przyznawana jest ona uczniowi, który spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto bezbłędnie wykonuje zadanie dodatkowe (oznaczone gwiazdką). Tego typu zadanie jest trudniejsze (wymaga wyjaśniania, uzasadniania, argumentowania), ale nie wykracza poza podstawę programową.
Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bezbłędnie (lub z nielicznymi usterkami) i w sposób wyczerpujący wykonuje wszystkie obowiązkowe zadania; wie i potrafi wyjaśnić; trafnie dobiera przykłady, cytaty i argumenty.
Na ocenę dobrą zasługuje uczeń, który podejmuje odpowiedź na wszystkie pytania, ale popełnia drobne błędy (nie usterki). Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją odpowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk, nie podaje cytatów.
Ocena dostateczna przyznawana jest uczniowi, który podejmuje odpowiedź na większość pytań, ale popełnia liczne albo poważne (ale nie rażące, kardynalne) błędy; polecenia wykonuje niedokładnie, a jego odpowiedzi są odtwórcze; chociaż wie, to nie potrafi uzasadnić.
Na ocenę dopuszczającą uczeń wykonuje większość poleceń, ale bardzo powierzchownie i popełniając poważne błędy. Chociaż jego wiedza jest odtwórcza, a umiejętności niewielkie, to wykazuje starania i koniecznie pisze pracę samodzielnie.

5. Sprawdzian znajomości treści lektury

Odbywa się przed przystąpieniem do omawiania dzieła i w założeniu ma przeciwdziałać zaznajamianiu się z utworem przy pomocy streszczeń. Składa się z kilku (kilkunastu; przy lekturach obszernych – nawet dwudziestu paru) pytań wymagających udzielenia konkretnej odpowiedzi z takich zagadnień, które są istotne i zauważalne przy lekturze własnej, a pomijane w streszczeniu. Sprawdziany takie przeprowadzane są na bieżąco, a ich ilość zależy od decyzji nauczyciela i oczywiście liczby lektur w danym półroczu. Sprawdziany nie dotyczą wszystkich lektur, ale zawsze występują przed analizą tych, które w podstawie programowej oznaczono gwiazdką. Sprawdziany z treści lektury nie muszą być zapowiadane. Wystarczająca jest informacja o rozpoczęciu na konkretnej lekcji pracy z danym utworem. Znajomość tekstów literackich analizowanych w poszczególnych klasach jest bezwzględnym obowiązkiem ucznia.

Ze sprawdzianu z treści lektury nie można otrzymać oceny celującej.
Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bezbłędnie (lub z nielicznymi usterkami) i w sposób

wyczerpujący odpowiada na prawie wszystkie pytania z treści lektury.
Na ocenę dobrą zasługuje uczeń, który bezbłędnie odpowiada na większość pytań (również tych bardziej szczegółowych), chociaż może mieć problemy z niektórymi pytaniami dotyczącymi mniej istotnych faktów; w odpowiedzi popełnia drobne błędy (nie usterki).
Ocena dostateczna przyznawana jest uczniowi, który odpowiada na większość pytań ważnych (w tym koniecznie te dotyczące istotnych elementów świata przedstawionego), a także zna odpowiedź na niektóre pytania szczegółowe.
Na ocenę dopuszczającą uczeń musi wykazać się znajomością podstawowych elementów świata przedstawionego utworu i faktów, których znajomość może uchronić go od popełnienia na maturze tzw. błędu kardynalnego.

6. Praca domowa – wypracowanie

Wymienione wyżej formy wypowiedzi pisemnej (te sprawdzane na egzaminie maturalnym) planowane są tylko jako wypracowania pisane w szkole; co gwarantuje ich samodzielność. W Internecie można bowiem odnaleźć wiele gotowych rozprawek i interpretacji utworów poetyckich. W związku z koniecznością ciągłego kształcenia kompetencji językowych uczniów i kształtowania umiejętności tworzenia innych form wypowiedzi, niektóre prace (np. recenzje, sprawozdania) uczniowie są zobowiązani pisać w domu. Przy ich ocenie stosowane będą odmienne kryteria - uwzględniające poziom merytoryczny, językowy i strukturalny; zbliżone do tych wykorzystywanych przy odpowiedzi ustnej. Uczniowie ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią powinni się starać, aby pod względem zapisu ich wypracowania domowe prezentowały się lepiej od klasowych – zalecana jest praca ze słownikiem ortograficznym.

Uwaga dodatkowa dotycząca notatek
Na lekcjach języka polskiego – od klasy pierwszej – uczniowie przyzwyczajani są do samodzielnego tworzenia notatek. Służy to rozwijaniu kompetencji językowych, a także kształceniu bardzo ważnej (chociażby w perspektywie studiów) umiejętności szybkiego notowania. W słabszych klasach (których uczniowie mieliby poważne problemy z samodzielnym zanotowaniem nawet najważniejszych informacji) notatki są częściowo dyktowane. Zadaniem młodzieży (w ramach pracy domowej) jest ich samodzielne uporządkowanie, uzupełnienie o konieczne cytaty, ich interpretację, a także informacje znajdujące się w podręczniku bądź opracowaniu.
Posiadanie dobrze prowadzonych notatek jest niezwykle istotne, ponieważ zawierają one wiele informacji, których nie ma w podręczniku, a wynikają z przeprowadzanej na lekcji analizy utworów literackich. Takie notatki są więc istotną pomocą w przygotowaniu do powtórek, sprawdzianów, a przede wszystkim egzaminu maturalnego. Z tego powodu uczeń jest zachęcany do systematycznego prowadzenia zeszytu.

Umiejętność samodzielnego prowadzenia notatek w formie celnego konspektu, eksponowania treści najważniejszych, selekcjonowania poznanego materiału, konkretność i jasność zapisu jest niezwykle cenna, dlatego uczeń, który takie notatki posiada, otrzyma ocenę bardzo dobrą.
Szczególną wartość będą miały odnotowane przez ucznia własne refleksje, dygresje, wątpliwości czy pytania, na które chce znaleźć odpowiedź – są one bowiem dowodem autentycznej aktywności (nawet jeśli zawierają np. zgryźliwe uwagi pod adresem omawianego dzieła). Ślady takich zapisów podnoszą wartość oceny.

Na lekcji języka polskiego nie są stosowane oceny za tzw. aktywność. Bardzo dobra lub nawet celująca ocena może być jednak postawiona uczniowi, który – na zajęciach poświęconych nowemu tematowi – potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne, wzbogacić treść lekcji o wiążące się z istotą zagadnienia informacje uzupełniające (również te zdobyte dzięki pracy pozalekcyjnej), dokonać bardzo oryginalnej (ale niesprzecznej z tekstem) interpretacji utworu, czy też wziąć udział w dyskusji, prezentując przemyślane, uzasadnione stanowisko, uwzględniające cudze opinie.
Ocena za taką formę prezentacji swojej wiedzy wpisywana jest do rubryki – ocena z odpowiedzi.
Bardzo dobrą ocenę może uzyskać również uczeń, który z własnej inicjatywy - na lekcję wprowadzającą nowy materiał - przygotuje ciekawy referat (wygłoszony bez kartki) lub interesującą (przede wszystkim pod względem merytorycznym) prezentację multimedialną, którą opatrzy słownym, poprawnym językowo komentarzem.
Bardzo dobrą, a - w przypadku znaczących sukcesów –nawet celującą ocenę otrzymuje uczeń, który posiadł dodatkową wiedzę przygotowując się do konkursów przedmiotowych.

II. Ustalanie śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznych i rocznych ocen Klasyfikacyjnych:

- **Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania, czyli bezbłędnie spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą. Sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą oraz potrafi zastosować ją do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności oraz ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Dodatkowo może posiadać wiedzę i umiejętności nabyte poprzez przygotowanie się do olimpiad i konkursów oraz aktywny udział w zajęciach dodatkowych (np. przygotowanie do matury na poziomie rozszerzonym).
- Na ocenę bardzo dobrą uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności „poprawnie", „samodzielnie", „świadomie", „ciekawie", „interesująco". Pracuje w pełni samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Trafnie dobiera przykłady, cytaty, argumenty, uzasadniając swoje zdanie dokonuje porównań i ocen. Jego wypowiedzi zarówno ustne, jak i pisemne są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, lecz także nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.
- Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk. Zapis „na ogół" oznacza, iż jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy.
- Na ocenę dostateczną –uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie

jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje, czyli „stara się”.

- Na ocenę dopuszczającą – uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie, na miarę swoich możliwości. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, a umiejętności niewielkie. Ważne jest, aby podejmował pracę i wykazywał starania (np. czytał lektury). Ponadto powinien odnajdywać w tekstach elementy wcześniej wskazane przez innych uczniów, których sam nie umie rozpoznać i wskazać. Jego prace pisemne (konieczne samodzielne) są krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, a argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale przede wszystkim powinny być zgodne z tematem.

Teksty kultury poznawane w bieżącym roku szkolnym: (Szczególnie istotna jest znajomość utworów podkreślonych (w podstawie programowej oznaczonych gwiazdką.)

Teksty poznawane w całości:

- W. S. Reymont „Chłopi”
- Joseph Conrad „ Jądro ciemności”
- Stefan Żeromski „Przedwiośnie”

- Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Jan Lechoń, Julian Przyboś, Józef Czechowicz, Konstanty Ildefons Gałczyński – wybrane wiersze
- Bruno Schulz – opowiadanie „Sklepy cynamonowe”
- wybrana polska powieść z XX lub XXI wieku – Zofia Nałkowska „Granica”
- Tadeusz Borowski – wybrane opowiadanie („Proszę państwa do gazu”)
- Zbigniew Herbert, Miron Białoszewski, Ewa Lipska, Adam Zagajewski, Stanisław Barańczak – wybrane wiersze

Teksty poznawane w części

- Witold Gombrowicz „Ferdydurke”
- Ryszard Kapuściński „Podróże z Herodotem”
- Hanna Krall „Zdążyć przed Panem Bogiem”
- Gustaw Herling – Grudziński „Inny świat”
- wybrane filmy z twórczości polskich reżyserów.
- Homilia Jana Pawła II wygłoszona 2 czerwca 1979 roku w Warszawie na Placu Zwycięstwa – nagranie telewizyjne.

W klasie maturalnej obowiązuje też znajomość poznanych we wcześniejszych klasach utworów literackich, w podstawie programowej oznaczonych gwiazdką. Znajomość tych tekstów jest konieczna przy pisaniu rozprawek oraz ćwiczeniu ustnych wypowiedzi maturalnych.

Są to następujące utwory:

- „Bogurodzica”
- Jan Kochanowski – wybrane pieśni, treny (inne niż w gimnazjum) i psalm
- Adam Mickiewicz – wybrane sonety i inne wiersze (w tym „Romantyczność”), „Dziadów część III” , „Pan Tadeusz”
- Bolesław Prus „Lalka”
- Stanisław Wyspiański „Wesele”

- Bruno Schulz – opowiadanie „Sklepy cynamonowe”
- Witold Gombrowicz „Ferdydurke”

Sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia, który nie pisał pracy klasowej (sprawdzianu), odbywa się na warunkach określonych w Statucie Szkoły.
Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną, może ją poprawić na warunkach określonych w Statucie Szkoły.
Warunki i tryb uzyskiwania oceny rocznej wyższej niż przewidywana określone zostały w Statucie Szkoły.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

JĘZYK POLSKI

SZKOŁA BRANŻOWA PIERWSZEGO STOPNIA

Program nauczania: „To się czyta”

I. Ustalanie ocen bieżących

Sposoby i formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:
- odpowiedź ustna;
- pisemne prace klasowe – wypracowania (rozwijanie form wypowiedzi poznanych w gimnazjum);
- sprawdziany wiadomości – dłuższe i krótsze (kartkówki);
- recytacja.

1. Odpowiedź ustna

Obejmuje problematykę omawianą na trzech ostatnich jednostkach lekcyjnych. Przy odpowiedzi ustnej oceniany jest zarówno poziom merytoryczny, jak też strukturalny i językowy. Pytania odnoszą się do analizowanych na lekcji lektur lub tekstów znajdujących się w podręczniku.

Podstawą **oceny celującej** z odpowiedzi ustnej jest bardzo dobra znajomość treści programowych (wymagania na ocenę bardzo dobrą), która może być też (chociaż nie musi) poszerzona o pozalekcyjną, wartościową wiedzę ucznia, merytorycznie wzbogacającą jego wypowiedź. Związane z tym są: samodzielność myśli, dojrzałość argumentacji i ocen. Przedstawione wnioskowanie musi być logicznie spójne, a styl wypowiedzi swobodny i adekwatny do treści.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, którego odpowiedź jest właściwie zbudowana, pełna, wyczerpująca temat i bezbłędna; cechuje ją też umiejętność argumentowania, wnioskowania i oceniania. Uczeń powinien porządkować wypowiedź oraz prezentować wysoką sprawność językową- właściwy styl, styl, bogate słownictwo. Dopuszczalne są drobne usterki językowe.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, którego odpowiedź jest merytorycznie poprawna, choć pozbawiona indywidualności („bezbłędnie odtwórcza”). Uczeń wie, ale nie zawsze potrafi wyjaśnić i właściwie skomentować. Jego odpowiedź jest jednak spójna i poprawna językowo, mimo dopuszczalnych drobnych usterek stylistycznych. Może zawierać też niewielkie błędy w kompozycji, np. brak podsumowania.

Ocena dostateczna stawiana jest za odpowiedź prawidłową i poprawną językowo, lecz niepogłębioną, krótką, ograniczającą się do skomentowania najważniejszych faktów; dopuszczalne są nieliczne uproszczenia interpretacyjne i odtwórczy charakter wnioskowania.

Chaotyczność, niespójność odpowiedzi, drobne błędy gramatyczne, ubóstwo słownictwa – przy zachowaniu komunikatywności języka – w przypadku odpowiedzi spłyconej, z drugorzędnymi błędami rzeczowymi skutkują **oceną dopuszczającą.** Uczeń w taki sposób oceniony korzysta z pomocy nauczyciela, ale musi udzielić odpowiedzi i nie może ona być rażąco niezgodna z treściami programowymi lub całkowicie rozmijać się z zadanym tematem.

2. Sprawdzian wiadomości

Dłuższy sprawdzian wiadomości obejmuje materiał z zakresu większej partii materiału. Jest on

zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem i może przyjmować różne formy. Każdy uczeń ze sprawdzianu powinien mieć przynajmniej jedną ocenę w półroczu.
Stosowane są także (z reguły bez zapowiedzi) krótkie sprawdziany wiadomości („kartkówki") – obejmujące trzy ostatnie jednostki lekcyjne.

Oceniając wyżej wymienione sprawdziany, nauczyciel bierze pod uwagę tylko poziom merytoryczny odpowiedzi. Ocenie nie podlegają błędy: językowe i zapisu, chociaż są one zaznaczane.

Ocenę celującą można otrzymać tylko z dłuższych sprawdzianów (nie z kartkówek). Przyznawana jest ona uczniowi, który spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto bezbłędnie wykonuje zadanie dodatkowe (oznaczone gwiazdką). Takie zadanie jest trudniejsze, ale jego wykonanie nie wymaga wiadomości i umiejętności wykraczających poza podstawę programową.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bezbłędnie (lub z nielicznymi usterkami) i w sposób wyczerpujący wykonuje wszystkie obowiązkowe zadania; wie i potrafi wyjaśnić; trafnie dobiera przykłady i argumenty.

Na ocenę dobrą zasługuje uczeń, który podejmuje odpowiedź na wszystkie pytania, ale popełnia drobne błędy (nie usterki). Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją odpowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk.

Ocena dostateczna przyznawana jest uczniowi, który podejmuje odpowiedź na większość pytań, ale popełnia liczne albo poważne (ale nie rażące) błędy; polecenia wykonuje niedokładnie, a jego odpowiedzi są odtwórcze; chociaż wie, to nie potrafi uzasadnić.

Na **ocenę dopuszczającą** uczeń wykonuje większość poleceń, ale bardzo powierzchownie i popełniając poważne błędy. Chociaż jego wiedza jest odtwórcza, a umiejętności niewielkie, to wykazuje starania i koniecznie pisze pracę samodzielnie.

W niektórych przypadkach sprawdziany wiadomości (dłuższe lub kartkówki) mogą mieć formę testu wyboru. Wtedy przeliczenie punktów na ocenę będzie wyglądało następująco:

99 – 100 % - celujący
85– 98 % - bardzo dobry
71 – 84 % - dobry
56 – 70 % - dostateczny
41 – 55 % - dopuszczający
2 - 40 % - niedostateczny

3. Praca klasowa – wypracowanie

W związku z koniecznością ciągłego kształcenia kompetencji językowych i kształtowania umiejętności tworzenia poznanych w szkole podstawowej form wypowiedzi, uczniowie będą też (co najmniej raz w półroczu) pisać wypracowania klasowe – rozprawki, recenzje, sprawozdania, charakterystyki, itp. Przy

ich ocenie stosowane będą odmienne (niż w przypadku sprawdzianów wiadomości) kryteria - uwzględniające poziom merytoryczny, językowy i strukturalny; zbliżone do tych wykorzystywanych przy odpowiedzi ustnej.

Przy ocenie prac uczniów ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią nie będzie brany pod uwagę zapis (ortografia i interpunkcja)

4. Recytacja
W szkole branżowej oceniana jest także recytacja. Podstawą otrzymania oceny pozytywnej z tej formy jest pamięciowe opanowanie utworu. (Z recytacji nie jest przyznawana ocena celująca). Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń wygłasza tekst bardzo świadomie, z ciekawą interpretacją, we właściwym tempie, z odpowiednią modulacją. Na ocenę **dobrą** recytuje tekst płynnie, świadomie, ale w przekazie występują usterki. Ocenę **dostateczną** otrzymuje za recytację dość płynną, ale bez właściwej modulacji, w złym tempie, bez dokonania interpretacji głosowej. Kiedy tekst recytowany jest mało świadomie, byle jak, niestarannie; uczeń często się myli i zacina otrzymuje ocenę **dopuszczającą**.

II. Ustalanie śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

- **Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania, czyli bezbłędnie spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą. Sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą oraz potrafi zastosować ją do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności oraz ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Dodatkowo może posiadać wiedzę i umiejętności nabyte poprzez przygotowanie się do olimpiad i konkursów oraz aktywny udział w zajęciach pozalekcyjnych.

- Na **ocenę bardzo dobrą** uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności „poprawnie", „samodzielnie", „świadomie", „ciekawie", „interesująco". Pracuje w pełni samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Trafnie dobiera przykłady, cytaty, argumenty, uzasadniając swoje zdanie dokonuje porównań i ocen. Jego wypowiedzi zarówno ustne, jak i pisemne są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, lecz także nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.

- **Ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze

umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk. Zapis „na ogół” oznacza, iż jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy.

- Na **ocenę dostateczną** –uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje, czyli „stara się”.

- Na **ocenę dopuszczającą** – uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie, na miarę swoich możliwości. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, a umiejętności niewielkie. Ważne jest, aby podejmował pracę i wykazywał starania. Ponadto powinien odnajdywać w tekstach elementy wcześniej wskazane przez innych uczniów, których sam nie umie rozpoznać i wskazać. Jego prace pisemne (konieczne samodzielne) są krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, a argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale przede wszystkim powinny być zgodne z tematem.